

FORBRUKERRÅDET

DnB NOR ASA
att: konsernsjef Rune Bjerke
0021 Oslo

Saksbehandler: Jon-Andreas Lange Vår dato: 06.04.2009 Vår referanse: Deres dato: Deres referanse:

Lånefinansierte strukturerte spareprodukter – prinsippsak og DnB Nors samfunnsansvar

1. Innledning

Det vises til Bankklagenemnda uttalelse av 20 januar 2009 i saken Ivar Petter Røeggen – DnB Nor Bank ASA ("Røeggen-saken") med etterfølgende medieoppslag, samt brev fra DnB Nor til Bankklagenemnda av 10 februar og 24 februar.

Bankklagenemnda uttalte at DnB NORs salg av to lånefinansierte strukturerte produkter var i strid med god bankskikk. Det ble lagt til grunn at banken ikke hadde sannsynliggjort at produktet med den tilbudte lånefinansieringen hadde en tilstrekkelig høy, forventet produktavkastning. Nemnda konkluderte derfor med at " Klageren har krav på å bli stilt som om investeringsavtalene og låneavtalen ikke var inngått".

DnB Nor varslet allerede samme dag at banken ikke ville følge uttalelsen. Dette ble gjentatt i brev til nemnda av 10 februar. Begrunnelsen er at banken ikke er enig i uttalelsen.

Forbrukerrådet er skuffet over at DnB Nor ikke følger Bankklagenemndas avgjørelse. Dette betyr at svært mange DnB Nor-kunder, samt andre kunder som har kjøpt tilsvarende produkter, er henvist til å vente i enda lengre tid på en endelig avklaring av om de har krav på å stilles som om avtalene ikke var inngått. Sakene gjelder store beløp for den enkelte kunde.

Røeggen-saken var videre utformet som en prinsippsak og ble behandlet som sådan av Bankklagenemnda. Saken er den første av sitt slag som er undergitt en omfattende og grundig behandling i nemnda. Produktene (DnB Sektor og DnB Global) er representative for svært mange andre strukturerte spareprodukter. Bankklagenemnda har brukt store ressurser på denne prinsippssaken, blant annet gjennom innhenting av en nøytral sakkyndig utredning fra Professor Thore Johnsen ved Norges Handelshøyskole. Bankens standpunkt om ikke å følge Bankklagenemnda uttalelse svekker nemndas autoritet.

I DnB Nors brev av 24 februar varsler banken at det ikke har noen hensikt for noen DnB Nor-kunder å bringe saker om strukturerte produkter inn for Bankklagenemnda. Begrunnelsen er at banken er uenig i Røeggenuttalelsen og at den derfor ikke vil følge noen uttalelser som er avgjort på samme grunnlag. Dette innebærer at det ikke har noen hensikt for DnB-Nor kunder å benytte den gratis klagemulighet nemnda representerer. Alle kunder henvises til domstolene. Forbrukerrådet mener dette er dårlig behandling av egne kunder og bidrar ytterligere til å svekke den nøytrale klagenemnda som bankbransjen selv har opprettet sammen med Forbrukerrådet. Når banken velger å sette sine egne

UTGIVET AV:

Forbrukerrådet
The Consumer Council
of Norway

Postadresse:
P.b. 4594 Nydalen
NO-0404 Oslo

Besøksadresse:
Rolf Wickstrøms vei 15
0486 Oslo

Org. nr.:
NO 871 033 382 MVA

post@forbrukerradet.no
forbrukerportalen.no

Publikumstelefon:
815 58 200
Sekretariatet,
tlf.: 23 40 05 00

kunder i en så vanskelig situasjon, krever det som et minstemål at banken opptre hensynsfullt og ryddig i den videre rettsprosessen, mener Forbrukerrådet.

2. Prinsippsak for domstolene og DnB Nors samfunnsansvar

Forbrukerrådet har ikke noe annet valg enn å forholde seg til at DnB Nor ikke følger uttalelsen, både i den aktuelle saken og i samtlige andre saker. Bankens standpunkt innebærer nå at kundene er henvist til en lang og dyr domstolsprosess for å kunne nå frem med sine krav.

Forbrukerrådet ser det som en særdeles viktig oppgave å bidra til en løsning av sakskomplekset med lånefinansierte strukturerte spareprodukter. Vi ønsker at dette gjøres på en enklest mulig måte for de involverte kundene uten unødvendig misbruk av samfunnets ressurser. Vi forutsetter at DnB Nor viser samfunnsansvar gjennom å bidra til en slik løsning, som sikrer at alle bankkunder som faktisk har rett, også får rett.

Forbrukerrådet vil bistå med rettslige og økonomiske midler til prøving av Røeggensaken for domstolene. Røeggen har sagt seg villig til å være part i saken for å få en prinsipiell rettsavklaring, ikke bare for seg selv, men også for alle andre sparere i disse lånefinansierte produktene. Vi har notert at banken stiller seg positiv til en rettslig behandling av Røeggen-saken.

Vi vil på det sterkeste anmode DnB Nor om å vise samfunnsansvar på følgende måter:

1. Akseptere utfallet av endelig dom i Røeggens favør som førende for oppgjøret med kunder som har kjøpt samme eller tilsvarende produkter (se punkt 2.1 nedenfor)
2. Ikke trenere eller kjøpe seg ut av Røeggensaken (punkt 2.2)
3. Ikke påberope foreldelse for kunder som avventer endelig dom i Røeggen-saken (punkt 2.3)

Vi ber om konkrete svar fra Dem som DnB Nors øverste leder på om banken er villig til å oppfylle disse forventningene. Vi håper De selv tar det overordnede ansvar på disse viktige punktene, og ikke overlater dette til bankens advokater.

2.1 Presedensvirkning

Når banken er positiv til rettslig behandling av Røeggensaken, og samtidig fraråder alle andre DnB Nor-kunder som har kjøpt strukturerte spareprodukter å klage til Bankklagenemnda, sier det seg selv at det er særdeles viktig at en eventuell dom i Røeggens favør legges til grunn for oppgjøret også for andre kunder som har kjøpt samme eller tilsvarende produkter.

Vi forstår banken slik at den vil gi endelig dom i Røeggen-saken presedensvirkning. Det vises til brevet av 24 februar, der det blant annet heter:

*"Det er etter bankens oppfatning uhensiktsmessig, både for partene og for nemndas ressursbruk, at nemnda i lang tid fremover, **inntil det foreligger en rettslig avklaring av om det generelt har vært ansvarsbetingende å tilby disse produktene med lånefinansiering**, treffer en rekke avgjørelser i bankens disfavør som nemnda på forhånd vet at banken ikke vil følge".*

Vi ber Dem bekrefte at DnB Nor vil gi endelig dom i Røeggensaken presedensvirkning for kunder som har kjøpt samme eller tilsvarende produkter.

2.2 Unngå trenering og forlikstilbud i Røeggensaken

Av kunde- og samfunnsmessige grunner er det sterkt ønskelig at disse sakene får en snarlig løsning. Det er derfor viktig at vi snarest mulig får en en rettskraftig dom i Røeggensaken. Vi forutsetter at DnB Nor vil bidra til dette. Mer konkret betyr dette at banken må unngå å trenere saken eller forsøker å slippe en prinsipiell rettsavklaring gjennom å tilby Røeggen forlik. Vi ber om en bekreftelse på at banken vil bidra til prinsipiell rettsavklaring uten unødvendige forsinkelser.

2.3 Foreldelse

Bankkundes eventuelle krav på tilbakebetaling av innbetalte beløp vil være gjenstand for foreldelse etter foreldelseslovens regler. Det betyr at eventuelle rettmessige krav kan falle bort mens man venter på en rettslig avklaring i Røeggensaken. For å avbryte foreldelse må den enkelte kunde bringe saken inn for Bankklagenemnda eller domstolene.

Banken står imidlertid fritt til å la være å påberope seg foreldelse. I denne saken taler sterke hensyn for at banken gjør det klart at foreldelse ikke vil bli påberopt. Det vil være sterkt urimelig om banken skulle påberope seg at foreldelse har inntrådt i tiden mellom Bankklagenemnda uttalelse og en endelig dom i Røeggensaken foreligger.

Dette gjelder særlig når banken har sagt at klage til Bankklagenemnda er nytteløst. I brevet fra banken av 24 februar heter det blant annet:

"Dersom banken finner at klagen er begrenset til samme tema som behandlet i BKN 2009-001, vil vi gi uttrykk for at en uttalelse basert på dette grunnlag ikke vil bli fulgt av banken. I disse sakene ber vi om at Bankklagenemnda vurderer om det ikke vil være riktigere at nemnda meddeler klageren bankens standpunkt, og på denne bakgrunn meddeler at man ikke anser nemnda som et egnet forum for å løse saken, men at videre tvisteløsning i tilfelle bør skje ved at klageren går til søksmål".

Forbrukerrådet kan videre vanskelig se at det er noen fornuftig løsning at den enkelte bankkunde skal anlegge sak for domstolene for å avbryte foreldelsesfristen. Dette vil være misbruk av domstolenes ressurser og i tillegg unødvendig dyrt for den enkelte.

Vi ber om en bekreftelse på at banken ikke vil påberope foreldelse for tiden mellom Bankklagenemndas uttalelse og endelig dom i Røeggensaken. Banken bør love at samtlige krav som ikke allerede var foreldet før Bankklagenemndas uttalelse, ikke vil være gjenstand for foreldelse før det foreligger rettskraftig dom i Røeggensaken.

2.4 Oppsummering

Sakskomplekset med lånefinansierte strukturerte spareprodukter omfatter svært mange kunder og gjelder store beløp, både for den enkelte kunde og samlet sett. Det er viktig at finansnæringen og forbrukersiden sammen gjør sitt ytterste for å få avsluttet disse sakene på en ryddig og rettferdig måte. Forbrukerrådet vil bidra etter beste evne for å få dette til. Vi forventer at DnB Nor, som Norges største bank og som part i en prinsippsak, vil være seg sitt kunde- og samfunnsansvar bevisst ved å gjøre det samme.

Vi ber om snarlig og konkret tilbakemelding fra Dem på de tre punktene vi har forventninger til.

Med hilsen

for Forbrukerrådet

Randi Flesland
direktør

Audun Skeidsvoll
forbrukerpolitisk direktør

Kopi til:

Finansminister Kristin Halvorsen
Finansnæringens Hovedorganisasjon
Sparebankforeningen
Barne- og likestillingsdepartementet
Forbrukerombudet

UTGIVER AV:

Kredittilsynet
Bankklagenemnda

UTGIVER AV:

forbrukerportalen.no

FORBRUKERRÅDET